

Dobre fungujúce trávenie a vylučovanie je základom zdravia všetkých organizmov

MVDr. Darina Pospíšilová, PhD., VETSERVIS, s.r.o., Nitra

Rôzne literárne údaje, ale aj vlastné skúsenosti nás stále viac ubezpečujú v názore, že dnešný človek a rovnako aj zvieratá sú vystavovaní stále sa meniacim negatívnym vplyvom životného prostredia, ktoré sú spôsobené hlavne činnosťou človeka.

Ovzdušie – zvýšenie UV žiarenia, ako následok zväčšovania ozónovej diery. Elektromagnetické žiarenie spôsobené pribúdajúcimi komunikačnými systémami. Zvýšenie koncentrácie ťažkých kovov v ovzduší.

Vody – znečistené rôznymi chemickými látkami, dezinfekčnými prostriedkami, vyplavovaním ťažkých kovov, chemických látok z pôdy, ale aj hormonálnymi látkami aj inými liekmi a ich metabolitami, ktoré sa používajú v humánnej aj veterinárnej medicíne.

Pôda – dochádza k zmene biologickej rovnováhy prvkov v prírode vplyvom používania chemikálií na ochranu rastlín, umelých hnojív, ale aj exkrementov zvierat ošetrovaných vysokými dávkami mikroprvkov. Narušenie rovnováhy v prírode sa prejavuje aj v mikrobiálnej oblasti. Nadmerným používaním antibiotík, chemoterapeutík, dezinfekčných prostriedkov a vyššie uvedenými vplyvmi sa ničia symbiotické baktérie, ktoré regulujú rôzne fermentačné procesy v prírode a podieľajú sa na ochrane a odolnosti vyšších organizmov pred vplyvom patogénnych a podmienene patogénnych mikroorganizmov.

Potrava – snahou výrobcov je produkovať potraviny (aj krmoviny) s čo najdlhšou trvanlivosťou. Riešením je použitie stabilizátorov a konzervačných látok. Dlhodobé skladovanie ale aj vplyv použitých chemických látok narúša pôvodné zloženie potravín, resp. krmív a k spotrebiteľovi sa čoraz častejšie dostávajú potraviny síce organolepticky vhodné, ale „mŕtve“ bez prítomnosti aktívnych enzýmov, vitamínov, symbiotickej mikroflóry... Takáto potrava podporuje rozvoj patogénnych a podmienene patogénnych mikroorganizmov v črevách, čo vedie k mnohým zdravotným poruchám a častokrát až k narušeniu a rozpadu črevnej sliznice a vzniku onkogénnych ochorení.

Zastaviť tento trend je a bude veľmi ťažké, aj keď sa prijali už mnohé opatrenia, nakoľko to zasiahne finančné príjmy veľkých chemických a farmaceutických koncernov a musí sa zmeniť prístup ľudí k riešeniu problémov hľadaním prirodzených ciest s minimalizovaním používania chemických látok - opätovný návrat k prírode a k poznatkom našich starých rodičov.

Prevenia chorôb je oblasť, v ktorej môže každý urobiť krok k zlepšeniu zdravia svojho aj zverených zvierat. Táto prevencia spočíva v minimalizovaní následkov spôsobených príjmom škodlivých látok alebo aj vznikom škodlivých metabolitov pri cielej výžive zvierat, napr. pri intenzívnom výkrme. Rovnako pri správnej prevencii sa znižuje množstvo používaných liekov, nakoľko pri správnej prevencii liečba nie je potrebná.

Najviac škodlivín sa do organizmu dostáva tráviacim traktom potom dýchaním a cez kožu. Všetky látky, ktoré sa dostanú do krvného obehu prechádzajú pečeňou a metabolizujú sa v nej. A všetky splodiny metabolizmu prechádzajú obličkami a vylučujú sa močom.

Preto možno povedať, že celkové zdravie, odolnosť voči chorobám a výkonnosť organizmu v podstatnej miere závisí od zdravotného stavu a kvality funkcií tráviaceho traktu, pečene a obličiek.

Kvalita tráviacich procesov v celom tráviacom trakte je regulovaná aj mikroflórou – symbiotickými mikroorganizmami, ktoré sú najviac ničené rôznymi chemickými látkami

pridávanými do potravy, aj hormónami, dezinfekčnými látkami a rôznymi liekmi. Kým patogénne a podmienenne patogénne mikroorganizmy sa časom vedia prispôbiť pôsobeniu týchto látok, symbiotická mikroflóra takúto schopnosť nemá, vzniká disbakterióza a následne narušenie zdravotného stavu.

Pečeň je „továreň“, ktorá vyrába energiu potrebnú na všetky životné procesy a zároveň premieňa a vyrába všetky stavebné látky potrebné na stavbu tela a jeho reguláciu. Na dostatočnú tvorbu energie potrebuje aj látku podobnú vitamínom - karnitín a aminokyseliny taurín a arginín. Pri ich nedostatku a nevhodnom pomere, čo je časté hlavne u mláďat v čase rastu, pri laktácií i znáške alebo pri zvýšenej fyzickej záťaži, dochádza k zníženiu výkonu alebo u zvierat s dobrou kondíciou aj k poškodeniu pečene - vzniku tukovej degenerácie následkom ukladania tuku v pečeni, ktorý sa nemohol premeniť na energiu.

Pečeňové bunky sú veľmi citlivé na prítomnosť rôznych cudzorodých a toxických látok, ktoré ich poškodzujú, ale zároveň pečeňové bunky majú pri správnej regulácii aj veľkú regeneračnú schopnosť.

Obličky sú „čistiareň“, cez ktorú prechádzajú všetky nežiadúce odpadové látky metabolizmu a zároveň aj cudzorodé látky, lieky a ich metabolity. Aj pri malom poškodení obličiek dochádza k zadržiavaniu týchto nežiadúcich látok v organizme, ktoré následne môžu dlhodobe poškodzovať bunky ďalších orgánov a spôsobovať rôzne zdravotné problémy, ktoré zdanlivo ani nesúvisia s činnosťou obličiek. Veľmi časté je poškodenie obličiek následkom horúčky pri infekčných ochoreniach, rovnako pri hnačkách dochádza vždy k dehydratácii organizmu a častému následnému poškodeniu obličiek. Po prekonaní viacerých bakteriálnych aj vírusových chorôb sa obličky často stávajú miestom trvalej infekcie (lokus minoris perzistent) ak sa nevenuje dostatočná pozornosť ich regenerácii a rehydratácii organizmu po chorobe. Úspech liečby väčšiny infekčných chorôb závisí od stavu obličiek. Pri ich dobrom fungovaní je liečba oveľa úspešnejšia.

Optimalizovanie trávenia pomocou probiotických mikroorganizmov, podpora regenerácie pečeňových buniek a obličiek po každej liečbe, po použití nevhodného krmiva, alebo preventívne v jednotlivých vývojových fázach života a regulácia tvorby bunečnej energie v pečeni sú cesty ako podporiť organizmus v jeho odolnosti voči chorobám a zvýšiť výkonnosť a úžitkové vlastnosti zvierat. Zároveň je to spôsob ako minimalizovať následky negatívneho vplyvu životného prostredia.

Publikované v časopise Magazín chovateľa / 2006